

จิปาละภัณฑ์บ้านคูบัว

ตั้งอยู่ในบริเวณวัดโฆลงสุวรรณคีรี หมู่ที่ ๖ ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

ความเป็นมาของการจัดตั้งจิปาละภัณฑ์บ้านคูบัว

จิปาละภัณฑ์สถานบ้านคูบัว ตั้งขึ้นด้วยความริเริ่มขององค์กร อาทิ วัดโฆลงสุวรรณคีรี มูลนิธิพัฒนาประชากร ตำบลคูบัว สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนวัดแคทราย ศูนย์สืบทอดศิลปะผ้าจกราชบุรี ชมรมชาวไทย-ยวนราชบุรี และคณะ คสต. ย่อมาจาก คณะผู้สูงอายุรวมตัวก่อการดี โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณการก่อสร้างและปรับปรุงอาคารจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี รวมถึงได้รับเงินบริจาคจากภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ ภาคองค์กรภายในชุมชน ชาวบ้านในชุมชน และภาคเอกชน สมาคมต่างๆ ได้ร่วมกันก่อสร้างตัวอาคารแล้วเสร็จเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๔๖ จากนั้นจึงมอบหมายให้ ดร.อุดม สมพร มูลนิธิพัฒนาประชากรตำบลคูบัว เป็นประธานกรรมการจัดตกแต่งและจัดแสดงภายใน รวมทั้งเป็นวิทยากรกิตติมศักดิ์บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับวัตถุจัดแสดงต่างๆ

ภายในอาคารจิปาละภัณฑ์ แบ่งห้องแสดงไว้หลายห้อง เป็นต้น

ส่วนแสดงห้องที่ ๑ : แสดงภูมิปัญญาสมัยทวารวดี

พื้นที่ตำบลคูบัวในพุทธศตวรรษที่ ๑๑ - ๑๖ เคยเป็นเมืองโบราณสมัยทวารวดีมาก่อน

มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๓๑๐ ไร่เศษ มีโบราณสถาน ที่กรมศิลปากรดำเนินการขุดค้นและตกแต่งจำนวน ๔๔ แห่ง ระยะเวลาช่วง พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๐๖ ซึ่งก่อนหน้านั้นชาวบ้านคูบัวไม่รู้ว่าที่บริเวณดังกล่าวเป็นโบราณสถานจึงได้พัฒนาพื้นที่เพื่อทำการเกษตรขุดไถปรับพื้นที่ทำนา ทำไร่ ส่วนไหนเป็นโคก เป็นดอน ก็ไถเอาเศษอิฐ เศษวัตถุโบราณ ไปทับถมรวมกันเป็นกอง เมื่อเจอเศียรพระพุทธรูปหรือศิลปวัตถุบางชิ้น เช่น แก้ว แหวน เงิน ทอง ลูกปัด หน้ากากทองคำ ก็นำไปขายที่ร้านทอง ส่วนที่ปรักหักพังขายไม่ได้ ก็นำไปไว้ที่วัดโฆลงสุวรรณคีรี ต่อมาเมื่อคณะกรรมการดำเนินการจัดสร้างจิปาละภัณฑ์สถานบ้านคูบัว ได้นำวัตถุโบราณที่เป็นเศษเหลือมาจัดแสดงในห้องนี้

แสดงห้องที่ ๒ : แสดงเครื่องมือทำมาหากิน

เครื่องมือทำมาหากินได้แสดงไว้ในส่วนแสดงห้องที่ ๒ มีอุปกรณ์ เครื่องเอนา เครื่องจับดักสัตว์ และของใช้ต่างๆที่หาได้

ส่วนแสดงห้องที่ ๓ : มุมหลับนอนสอนลูกหลาน

แสดงให้เห็นวิถีชีวิตชาวไทย - ยวน ซึ่งพ่อแม่ลูกหลาน จะนอนอยู่ในห้องเดียวกัน ได้ดูแลและอบรมสั่งสอนอย่างใกล้ชิด ซึ่งก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางสายเลือด

ส่วนแสดงห้องที่ ๔ : แสดงการระดมความคิดของคนในชุมชน

ในห้องนี้เป็นมุมที่มีการตกแต่ง จำลองภาพ ผู้นำชุมชนในแต่ละภาคส่วน เช่น การระดมสมองการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาไทย และผู้นำทางจิตวิญญาณ

ส่วนแสดงห้องที่ ๕ : แสดงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทย-ยวน

ในห้องนี้มีครัวของชาวไทย - ยวน ซึ่งประกอบด้วยก้อน เสา ไฟ และอุปกรณ์หุงข้าวต้มแกง บรรยากาศของห้องครัวเหมือนสถานที่จริง จะได้กลิ่นกระเทียม หอม พริก และปลาแห้ง ในสมัยที่นึ่งไม่มี ตู้กับข้าว ชาวไทย-ยวนใช้ตะไคร้ซึ่งเป็นถ้องไม่มีฝาครอบใส่กับข้าว ข้างครัวโบราณมีการจัดครัวสมัยใหม่เพื่อเปรียบเทียบ ถัดจากครัวเป็นที่สำหรับอยู่ไฟ ในสมัยโบราณเมื่อผู้หญิงคลอดลูกแล้วจะต้องอยู่ไฟให้ครบเดือน เรียกว่าอยู่เดือน เชื่อกันว่าใครอยู่ไม่ถึงเดือน ร่างกายก็จะอ่อนแอ เจ็บป่วยอยู่เสมอ

ส่วนแสดงห้องที่ ๖ : แสดงเรื่องทำมาหากินของไทย - ยวน

ในส่วนนี้แสดงให้เห็นวัฒนธรรมบางส่วน เกี่ยวกับข้าวของ ชาวไทย - ยวน

ส่วนแสดงห้องที่ ๗ : ห้องโถงสำหรับจัดนิทรรศการ

ส่วนนี้เป็นห้องโถงสำหรับแสดงนิทรรศการหมุนเวียนและเป็นห้องจัดสัมมนาของหน่วยราชการ สถานศึกษา ในชุมชน หรือใช้จัดประชุมกลุ่มย่อย ๆ ของชาวบ้าน ภายในห้องมีพระประธานศิลปะเชียงแสน สิ่งที่ ๑ สิ่งที่ ๒ สิ่งที่ ๓

ส่วนแสดงห้องที่ ๘ : ภูมิปัญญาทอผ้าจก

ส่วนนี้เป็นส่วนที่แสดงภูมิปัญญาทอผ้าจกของชาวไทย-ยวน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาอยู่ในสายเลือดของชาวไทย-ยวน ทุกคน

ส่วนแสดงห้องที่ ๙ : ห้องอนุรักษ์ผ้าโบราณ

ส่วนนี้เป็นห้องแสดงผ้าขึ้นต้นจกโบราณของชาวไทย - ยวน และผ้าจกสมัยปัจจุบัน มีไว้ให้เปรียบเทียบจำนวนมากมาย

ส่วนแสดงห้องที่ ๑๐ : ห้องชาติพันธุ์ในจังหวัดราชบุรี

ส่วนนี้แสดงเครื่องแต่งกาย สถาปัตยกรรม ที่อยู่อาศัย รูปลักษณ์ และเรื่องราวของแต่ละชาติพันธุ์ในราชบุรี เช่น ไทย-ยวน ไทย-ทรงดำ ไทย-มอญ ไทย-จีน ไทย-กะเหรี่ยง ไทย-ลาวเวียง ไทย-พื้นถิ่น และผ้าของชาวติมอร์ตะวันออก

นอกจากนี้ จิปาถะสถานบ้านคูบัว ยังมีมุมแสดงอื่นๆ ให้ชมอีกมากมาย.....

สำหรับท่านที่ต้องการมาทัศนศึกษาสามารถติดต่อได้ที่ ดร.อุดม สมพร เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๑-๗๖๓๑๔๘๙ โทรสาร ๐๓๒ ๓๓๒๓๒๒ และทำหนังสือถึงผู้อำนวยการจิปาถะภัณฑสถานบ้านคูบัว

การเข้าชมเปิดให้เข้าชมทุกวัน เว้นวันอังคาร

เข้าชมได้ระหว่างเวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๐๐ น. โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

แต่มีตู้บริจาคสำหรับผู้ที่ต้องการร่วมกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ให้มันคงถาวร และยั่งยืนสืบต่อไป